

Duizenden ouderen met dementie lopen zorg mis

zorgval - Ouderen moeten het thuis ineens met minder zorg doen als zij op de wachtlijst voor een verpleeghuis staan.

MARCO VISSER, REDACTIE
GEZONDHEID & ZORG

Meer zorg nodig hebben, minder hulp krijgen, daarvoor meer betalen en de toch al zwaar belaste mantelzorger extra onder druk zetten. Samenvattend is dat wat er kan gebeuren als ouderen met dementie naar een verpleeghuis moeten en op de wachtlijst terechtkomen.

De zorgval heet dit verschijnsel. Televisieprogramma 'De Monitor' van KRO-NCRV toont morgenavond hoe ouderen met dementie knel komen te zitten tussen wetten en regels. De gemeenten spelen daarin volgens de casemanagers van ouderen met dementie ook een rol.

Casemanagers zijn de regelaars die ervoor zorgen dat patiënten de juiste hulp ontvangen. Zij hebben goed zicht op de problemen bij ouderen omdat zij voor tientallen cliënten de zorg regelen.

Volgens de casemanagers zouden gemeenten ouderen met dure zorg naar een regeling duwen die nadelig kan uitpakken voor patiënten. Het gaat om de Wet langdurige zorg, de wlz. Die is bedoeld voor mensen die naar het verpleeghuis moeten en wordt niet door de gemeente zelf, maar door het Rijk betaald.

In een enquête van de Monitor zegt tweederde van de 360 casemanagers die de vragenlijst invulden dat hun cliënten in de problemen komen als zij naar de wlz gaan. Ook geeft bijna de helft van de casemanagers aan dat zij vaak druk voelen vanuit de gemeenten om hun cliënten een zetje te geven naar de wlz.

De gemeenten zelf ontkennen dat zij druk uitoefenen. Woordvoerders en wethouders zeggen dat het juist

de wijkverpleegkundigen zijn die ouderen met dementie te lang thuis willen houden. De gemeenten en zorgverzekeraars draaien daarvoor op, want zij betalen voor de hulp in huis. Wie 24 uur per dag toegang moet hebben tot zorg, hoort volgens de regels in de wlz. Deze wet betaalt de opvang in een verpleeghuis.

Als de overgang naar het verpleeghuis direct zou zijn, op de dag dat de wlz ingaat, was er geen probleem. Maar er zijn wachtlijsten. Gevolg: zieke ouderen blijven thuis, maar dan in een regeling waarbij zij bijvoorbeeld minder uren dagbesteding krijgen terwijl ze juist meer hulp nodig hebben. De eigen bijdrage gaat ook nog eens omhoog. De mantelzorger is degene die de gaten moet dichtlopen. Dat moet hij of zij soms wel anderhalf jaar volhouden, want plekken in verpleeghuizen zijn schaars.

Hoeveel ouderen met dementie zitten in een zorgval? Bijzonder hoogleraar Management & Organisatie van Ouderenzorg aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam Robbert Huijsman heeft daar geen antwoord op. "Er zijn geen harde cijfers. We tasten in het duister."

Uiterst curieus, zegt Huijsman, want hoe kunnen politici beleid ontwikkelen als niet bekend is hoeveel mensen in de zorgval lopen? Met 'dikke slagen om de arm' noemt Huijsman een aantal van 4000 tot 5000 ouderen met dementie. "Dan hebben we het alleen over dementie. Ook in de langdurige gehandicaptenzorg is dit aan de orde."

Nog een getal dat ontbreekt is hoeveel uur zorg ouderen mis lopen als zij in een zorgval verstrikt raken. De Monitor komt na berekeningen van de antwoorden in hun enquête uit op gemiddeld 5,1 uur per week.

de VERDIEPING 6 Als het thuis

niet meer gaat, wacht de zorgval